

Honden met extreem uiterlijk en hoge gezondheidsrisico's blijven populair

Waarom een potentieel ongezonde hond kopen?

Waarom blijven mensen toch rassen kopen waarvan bekend is dat zij ernstige erfelijke aandoeningen kunnen hebben? Waarom kiezen mensen nog altijd voor honden met extreme uiterlijke kenmerken? En waarom tiert de broedfok nog steeds welig? De afgelopen jaren hebben verschillende antwoorden op deze vragen de revue gepasseerd, met in hun kielzog eventuele oplossingen.

Hoewel er eerder wel onderzoeken zijn gedaan naar de aantrekkingskracht die bepaalde gedragskenmerken en/of uiterlijkheden van de hond op de mens kunnen hebben, bleef een degelijk onderzoek naar de werkelijke drijfveren achter de keuzes voor een potentieel ongezonde hond tot op heden uit. Recentelijk kwamen er echter resultaten naar buiten van twee onafhankelijk van elkaar uitgevoerde wetenschappelijke onderzoeken die meer inzicht geven in de overwegingen van mensen bij de aanschaf van honden waarbij het dierenwelzijn in het geding is.

DE DEENSE STUDIE

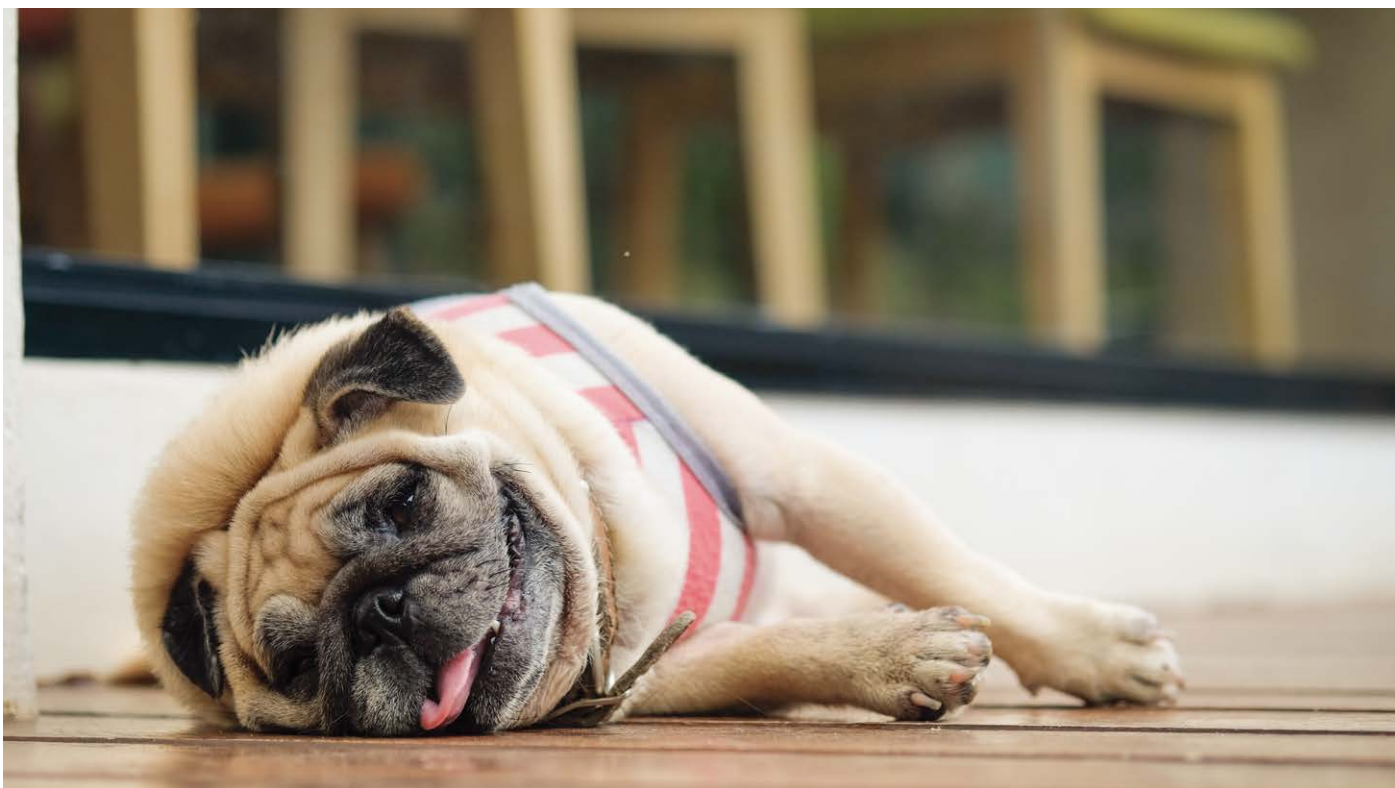
In de eerste studie, uitgevoerd aan de Universiteit van Kopenhagen, werd onderzocht wat de beweegredenen zijn van mensen die bepaalde hondenrassen aanschaffen en hoe gehecht zij zijn aan hun hond.

Daarnaast werd er gekeken in hoeverre gezondheids- en gedragsproblemen van invloed waren op de band tussen hond en eigenaar, en op de intentie om in de toekomst weer een hond van hetzelfde ras aan te schaffen. Er werden vier verschillende rassen geselecteerd voor het onderzoek: de Chihuahua, de Franse Bulldog, de Cairn Terrier en de Cavalier King Charles Spaniel. In totaal deden 846 eigenaren van deze honden mee door middel van het invullen van een vragenlijst.

CHIHUAHUA'S EN FRANSE BULLDOGS

Er werd gekozen voor Chihuahua's en Franse Bulldogs, omdat deze honden in een relatief korte periode erg populair zijn geworden, maar ook bekend staan om de vele erfelijke ziektes waaraan zij kunnen lijden, meestal het gevolg van doorfokken op uiterlijke kenmerken en inteelt.

Bij de *Chihuahua* komen problemen voor als patella luxatie (losse knieschijf), dystocia (moeilijke geboorte), chiari malformatie/syringomyelie (holtevorming in het ruggenmerg, te klein achterhoofds gat) en hydrocephalus (waterhoofd). Tevens kunnen deze honden zeer agressief gedrag vertonen, als gevolg van angst. In Nederland zijn er bij dit ras 28 erfelijke aandoeningen bekend. (Zie voor meer informatie: www.rashondenwijzer.nl). De *Franse Bulldog* behoort tot de zogenaamde brachycephalische rassen, met hun kenmerkende platte snuit. Misvormingen van de neusholte en de bovenste luchtwegen kunnen leiden tot ernstige ademhalingsproblemen en het Brachycephaal Obstructief Syndroom (BOS), een verzamelnaam voor meerdere anatomische afwijkingen van de voorste luchtwegen bij voornamelijk kortsnuitige honden waarbij de

Veel kortsnuitige rassen lijden aan het Brachycephaal Obstructief Syndroom. Sommige mensen vinden de geluidjes die zij hierdoor produceren schattig, maar in feite hebben zij het gewoon benauwd.

klachten kunnen variëren van licht snurken tot ernstige benauwdheid door obstructie van de luchtwegen.

zekere stabiliteit in zijn populariteit vertoont en een hoge 'schattigheidsfactor' bezit. Het ras staat bekend

omdat krabben in de lucht één van de verschijnselen is).

Er zijn in Nederland zo'n 31 erfelijke aandoeningen bij dit ras bekend. Cavalier King Charles Spaniels worden over het algemeen niet oud; de gemiddelde leeftijd van overlijden ligt net onder de 10 jaar, waarbij hartafwijkingen de belangrijkste doodsoorzaak zijn.

Die rassen *blijven* dus **onverminderd** populair

Andere veel voorkomende aandoeningen zijn: uitpuilende ogen, gebitsafwijkingen, hemivertebra (half aangelegde wervels), atopie (omgevingsallergie) en dystocia (moeilijke geboorte). In Nederland zijn er bij dit ras 27 erfelijke aandoeningen bekend.

CAVALIER KING CHARLES SPANIEL

De Cavalier King Charles Spaniel werd geselecteerd, omdat dit ras een

om de vele ernstige gezondheidsproblemen, waaronder: degeneratieve myelopathie (aantasting ruggenmerg), BOS (zie hiervoor), primaire secrettoire otitis media (middenoorontsteking) en hernia nucleii pulposi (uitpuiling tussenwervelschijf). Daarnaast hebben veel van deze honden continu last van, soms zeer ernstige, hoofdpijn omdat de hersenen niet goed in de schedel passen (syringomyelie, ook wel de krabziekte genoemd,

CAIRN TERRIER

De Cairn Terrier, ook klein van formaat en geliefd als gezinshond/gezelschapshond, werd uitgekozen, omdat het een relatief gezond ras betreft en daarom een goed contrast vormt met de andere rassen.

RESULTATEN

Het onderzoek leverde enkele opvallende resultaten op. Zo gaf het merendeel van de Chihuahua eigenaren aan de aanschaf van de hond 'niet echt te plannen' en dat zij hadden gekozen voor een Chihuahua, omdat

Lang niet alle kortsnuitige rassen lijden aan erfelijke aandoeningen; als fokkers stoppen met selecteren op extreme uiterlijke kenmerken en zich richten op het verbeteren van de algehele gezondheid van het ras, kan er een gezonde populatie ontstaan.

deze hondjes makkelijk te verkrijgen zijn. Daarnaast waren zij veel minder geneigd dan de eigenaren van de andere rassen om vooraf informatie te verzamelen over hondenopvoeding en -gedrag.

Met betrekking tot de motieven voor de aanschaf van een specifieke hond gaven de eigenaren van Chihuahua's, Cavalier King Charles Spaniels en Franse Bulldogs aan dat zij vooral afgingen op het uiterlijk en het 'gemak' van het formaat van de hond. Eigenaren van Cairn Terriers lieten zich veelal leiden door de raseigenschappen en factoren als gezondheid en gedrag.

Zeer opmerkelijk hierbij waren de bevindingen dat de mensen die vooral afgingen op het uiterlijk van de hond het hoogst scoorden op de mate van gehechtheid; zij waren buitengewoon toegewijd aan hun honden. Sterker nog, als er bij deze honden gedrags- of gezondheidsproblemen optraden

(en dit gebeurde regelmatig), bleek dit een positief effect te hebben op de onderlinge band.

Volgens de onderzoekers suggereren deze resultaten dat mensen die kiezen voor rassen als Chihuahua's, Cavalier King Charles Spaniels en Franse Bulldogs erg gevoelig zijn voor de schattigheidsfactor van deze honden; zij hebben dikwijls babyachtige trekken in hun gelaat die ertoe bijdragen dat mensen ze willen verzorgen en vertroetelen. Als een dier ziek wordt, worden deze moederlijke (en vaderlijke) gevoelens alleen maar versterkt. De meeste mensen lieten zich dan ook niet uit het veld slaan door de ontstane problemen en gaven aan dat zij in de toekomst weer voor eenzelfde soort hond zouden kiezen.

HET ENGELSE ONDERZOEK

Bij het tweede onderzoek, uitgevoerd aan de Universiteit van Londen

(Royal Veterinary College) in samenwerking met de Universiteit van Plymouth, werd er gekeken hoe het komt dat kortsnuitige honden als de Franse Bulldog, de Engelse Bulldog en de Mopshond (brachycephalische rassen, zie hiervoor) nog altijd toenemen in populariteit. Zo is de Franse Bulldog hard op weg de Labrador Retriever van de troon stoten als meest geregistreerde hond in Engeland. Om te bepalen welke factoren van invloed waren op de raskeuze en het aanschafproces, kregen de eigenaren van de tien populairste rassen van de Engelse Kennel Club vragenlijsten toegestuurd. Uiteindelijk deden er 1437 mensen mee.

RESULTATEN

Ook uit dit onderzoek bleek dat de mensen die kozen voor de kortsnuitige rassen zich voornamelijk lieten leiden door het uiterlijk van hond en

veel minder door zaken als gezondheid en specifieke raseigenschappen. Tevens leken deze mensen zich tijdens het aanschafproces weinig aan te trekken van waarschuwingen en campagnes die zich richten op de gezondheidsrisico's bij deze rassen. Zo kochten zij de honden vaker via websites, waren zij minder snel geneigd om te vragen naar medische gegevens of de gezondheid van het dier en vonden zij het lang niet altijd nodig om kennis te maken met de ouderdieren van de pup.

Het waren voornamelijk jonge mensen die de dieren aanschafden, waarbij zij ervan uitgingen dat de hond goed zou zijn met kinderen en makkelijk zou passen in hun levensstijl en woonomgeving (dikwijls een appartement). Het formaat van de hond was hierbij van groot belang. Uit de data bleek verder dat zij hun honden minder snel lieten castreren en een toekomstig nestje niet uitsloten. Een zeer zorgelijke ontwikkeling, aangezien zij zich niet bewust waren van alle gezondheidsrisico's en hiermee nog meer problemen voor het ras zouden kunnen creëren. Omdat de gemiddelde leeftijd van de honden in het onderzoek rond de 20 maanden lag, was het niet mogelijk eenduidige conclusies te trekken omtrent de tevredenheid van de respondenten met het ras van hun keuze; veel aandoeningen komen pas op latere leeftijd aan het licht. Toekomstig onderzoek zal hier meer uitsluitsel over moeten geven.

REACTIES

Hoofdonderzoekster Rowena Packer uit haar zorgen naar aanleiding van de resultaten: 'Sommige mensen kunnen het kleine formaat en de babyachtige gelaatstrekken van brachycephalische honden niet weerstaan. Nu er steeds meer bewijs komt dat deze rassen te

kampen hebben met een scala aan chronische en zeer ernstige gezondheidsproblemen die gerelateerd zijn aan hun fysieke voorkomen, is het zeer zorgwekkend dat veel mensen die zich aangetrokken voelen tot zulke honden het uiterlijk belangrijker vinden dan hun algehele gezondheidstoestand.' Volgens Packer zouden mensen die overwegen een pup te kopen zich serieus moeten afvragen of zij emotioneel en financieel in staat zijn te zorgen voor een hond die wellicht ernstig ziek zou kunnen worden. Een van de andere onderzoekers, Mark Farnworth, benoemt de verantwoordelijkheid van de pupkoper als consument: 'Eigenaren

moeten zich bewust worden van hun rol als consument. Hun keuzes hebben niet alleen invloed op de gezondheid van de pup die zij kopen, maar ook op de gezondheid van het ras in het algemeen. Zonder consumentenbewustzijn zal de algehele gezondheid van deze rassen verslechteren.' Hij doelt hiermee op het feit dat onverantwoordelijke en onbetrouwbare fokkers door zullen gaan met hun praktijken zolang mensen pups bij hen blijven kopen.

AANBEVELINGEN

Op basis van de resultaten werden er enkele aanbevelingen gedaan om het bewustzijn bij de consument te vergroten:

De Cavalier King Charles Spaniel, een plaatje om te zien. Helaas komen er bij dit ras vele erfelijke afwijkingen voor, waaronder de ernstige neurologische aandoening syringomyelie. Deze ziekte wordt veroorzaakt door een te kleine schedel, waardoor een klein gedeelte van de kleine hersenen door het achterhoofds gat in het ruggenmergkanaal uitpuilt.

- Het identificeren en promoten van rassen met minder gezondheidsaandoeningen, die tevens goed zouden passen bij de levensstijl en woonomgeving van eigenaren van kortsnuitige rassen.
- Het matigen van het gebruik van kortsnuitige honden in de media (bijvoorbeeld reclames),
- Het voorlichten van het publiek over de consequenties van het fokken op uiterlijke kenmerken.
- Het promoten van verantwoorde manieren om een pup aan te schaffen (voor alle hondenrassen).

BROODFOK

In bovenstaande resultaten is er wellicht ook een verklaring te vinden voor het feit dat mensen nog steeds honden kopen bij broodfokkers en puppiefabrieken.

De kans is bijvoorbeeld groot dat deze groep mensen het welzijn en de gezondheid van de betreffende honden niet heel hoog in het vaandel heeft staan, aangezien pups uit dit soort omstandigheden niet bepaald bekend staan als geestelijk en lichamelijk gezond.

Net als een aantal van de mensen in de besproken onderzoeken zullen zij zich van tevoren waarschijnlijk niet verdiepen in het gedrag en het karakter van de hond en zullen zij sneller geneigd zijn om op websites als Marktplaats op zoek te gaan naar een leuke pup, omdat zij op die manier vaak heel snel resultaat kunnen boeken. Het gebeurt regelmatig dat de hond in een impuls, zonder enige planning of voorbereiding, wordt gekocht.

Handelaren en broodfokkers zijn maar wat graag bereid om tegemoet te komen aan deze vraag en bieden om de haverklap pups van allerlei verschillende rassen aan, waaronder de zo populaire kortsnuitige honden en kleine hondjes als Chihuahua's.

Vermoedelijk speelt het uiterlijk hier wederom een grote rol en daar ligt gelijk het gevaar: op internet zien de hondjes er natuurlijk allemaal hartstikke leuk en lief uit. De beschrijvingen zijn dikwijls ook nog eens aantrekkelijk voor mensen die niet al te kritisch zijn. Misschien denken ze op basis van de foto's en de tekst dat het allemaal wel mee moet vallen met al het leed dat erachter schuilt en bagatelliseren ze alle bezwaren.

EEN HONDJE 'REDDEN'

Een andere vergelijking met de bevindingen uit de twee onderzoeken heeft betrekking op de zorgzame en beschermende gevoelens die de honden kunnen oproepen. Veel mensen denken dat ze een hondje 'redden' als ze het bij een

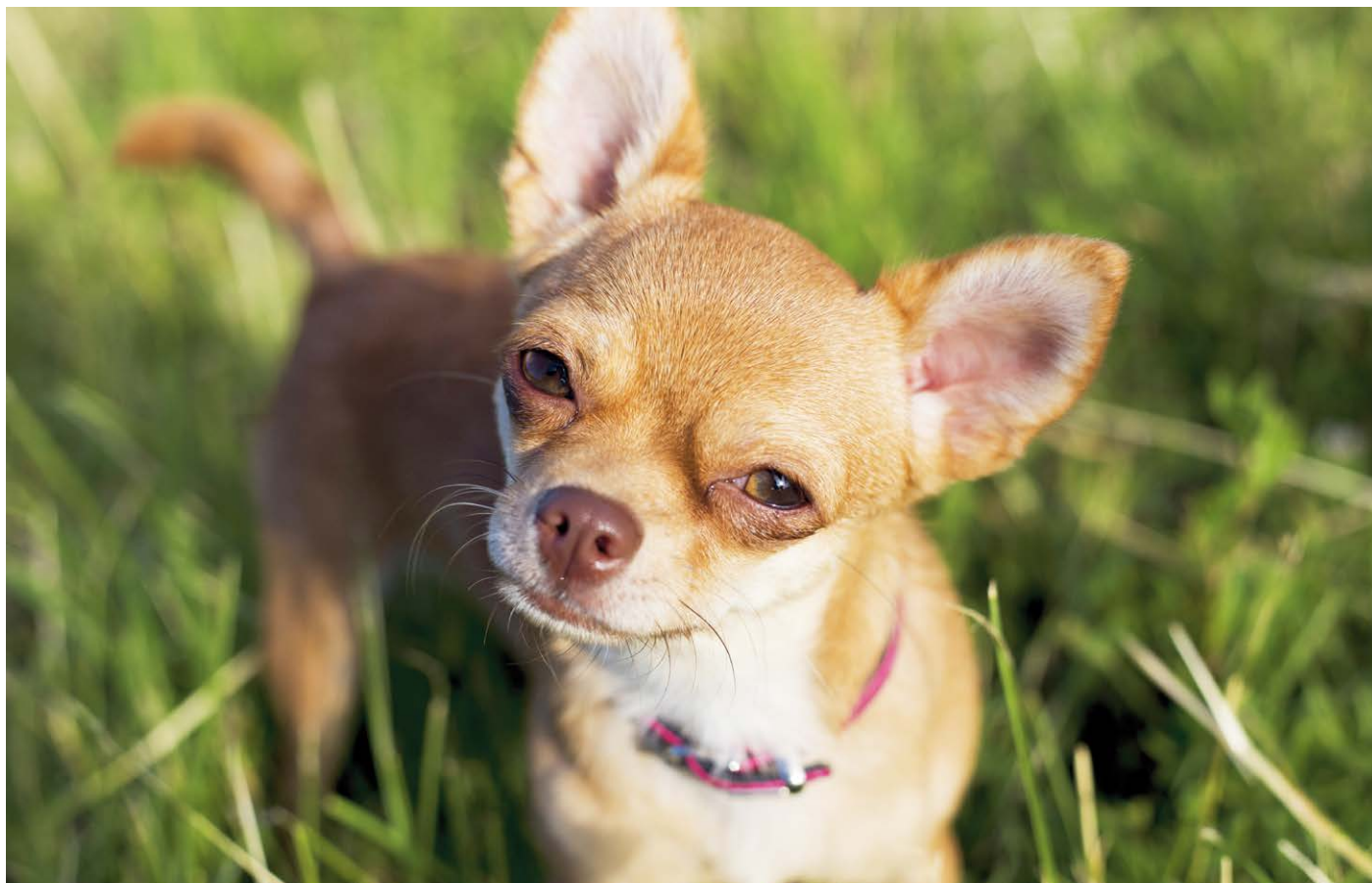
broodfokker vandaan halen. In hun ogen heeft er dan tenminste één hond kans op een beter leven. De gedrags- en gezondheidsproblemen die in een groot deel van de gevallen optreden, worden dan dikwijls maar voor lief genomen. Of de hond wordt weggedaan en weer aangeboden op Marktplaats (hiermee is overigens niet gezegd dat er op Marktplaats geen betrouwbare advertenties te vinden zijn).

OGEN SLUITEN VOOR FEITEN

Het heeft er alle schijn van dat zowel de mensen die potentieel ongezonde rashonden aanschaffen als de mensen die honden uit de broodfok halen hun ogen sluiten voor de feiten. De vele waarschuwingen die er rondgaan op verschillende media

Ze zien er vaak heel schattig uit, de pups die worden aangeboden door malafide fokkers. De kans dat honden die uit deze omstandigheden afkomstig zijn gedrags- en gezondheidsproblemen ontwikkelen, is echter erg groot. Denk daarbij ook aan het welzijn van de fokdieren die gebruikt worden om deze pups op de wereld te zetten. Wie een pup bij een broodfokker vandaan haalt, houdt deze praktijken in stand.

Uit twee onafhankelijk van elkaar uitgevoerde onderzoeken is gebleken dat mensen die kortsnuitige rassen en kleine hondjes als Chihuahua's aanschaffen vooral afgaan op het uiterlijk en het 'gemak' van het formaat van de hond. De gezondheid van de dieren is hierbij van ondergeschikt belang. Daarnaast zijn zij veel minder geneigd dan de eigenaren van andere rassen om voor aanschaf informatie te verzamelen over hondenopvoeding en -gedrag.

zijn immers nauwelijks te missen. Je zou het kunnen vergelijken met de afschrikwekkende afbeeldingen en teksten op pakjes sigaretten; je weet dat roken eigenlijk niet goed is, de waarschuwingen kunnen bijna niet directer en duidelijker... en toch blijf je het doen.

Mede door dit soort gedrag worden de misstanden in de rashondenfokkerij en in de broodfok in stand gehouden. Zolang mensen deze honden blijven kopen, zal er aan de vraag worden voldaan en zullen de gezondheid en het welzijn van de honden van ondergeschikt belang blijven. Dat er iets moet veranderen, behoeft geen nadere uitleg, maar de vraag wat er precies moet veranderen, is niet zo eenvoudig te beant-

woorden. De aanbevelingen uit het Engelse onderzoek zijn alvast een goede stap in de richting. Er moet meer en betere voorlichting komen over wat er allemaal misgaat en kan gaan met deze honden en er moeten manieren worden gevonden om echt door te dringen tot de doelgroep. Mensen laten zich nog altijd teveel leiden door hun emoties (hij is zo leuk, zo schattig of zo zielig) bij de keuze voor een bepaalde hond en dat maakt het zo lastig ze te bereiken; iemands gevoel verander je immers niet zomaar. Daarnaast zullen er vanuit de overheid strengere maatregelen moeten komen tegen de malafide hondenhandel en moet er bekeken worden hoe men misstanden in de huidige rashondenfokkerij verder terug kan dringen. ■

LITERATUUR:

- Sandøe P, Kondrup SV, Bennett PC, Forkman B, Meyer I, Proschowsky HF, Serpell JA, & Lund TB. (2017). *Why do people buy dogs with potential welfare problems related to extreme conformation and inherited disease? A representative study of Danish owners of four small dog breeds*. PLOSOne (<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0172091>).
- Packer RMA, Murphy D, Farnworth MJ. (2017) *Purchasing popular purebreds: Investigating the influence of breed-type on the pre-purchase attitudes and behaviour of dog owners*. *Animal Welfare* 26: 191-201.